

Сергєєва І. Ю. Інформаційна культура педагога / І. Ю. Сергєєва // Слобожанська бесєда – 11. Лінгвістика тексту і вивчення української ментальності: матеріали Всеукр. наук.-практичної конференції (м. Старобільськ, 9 листопада. 2018р.) ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»; За ред. проф. Глуховцевої К.Д. – Вип. 11. – Старобільськ, 2018. – С.22–25.

У статті розглянуто інформаційну культуру педагога як інтегроване особистісне утворення, що є чинником і показником професійної підготовки, являє собою систему знань, умінь і навичок щодо формулювання потреби в інформації, здійснення пошуку необхідної інформації з усієї сукупності інформаційних ресурсів, відбору, оцінювання, збереження, інтеграції, структуризації та створення нової інформації.

Ключові слова: інформаційна культура, інформаційні ресурси, сучасний педагог.

І.Ю.Сергєєва

(ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка)

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА

Поняття „інформаційна культура” тісно пов’язане із дефініцією “інформаційна компетентність”, яка являє собою компетентність індивіда у роботі з інформацією, а також комп’ютерну компетентність – уміння працювати з комп’ютером та ІТ. На наш погляд, інформаційна компетентність педагогів передусім передбачає їхню здатність використовувати апаратні засоби ІТ, а також ефективно працювати з інформацією в електронному та друкованому варіантах (швидко її знаходити та раціонально опрацьовувати) [1, с. 277].

Інформаційну культуру розглядаємо як інтегроване особистісне утворення, що є чинником і показником професійної підготовки, являє собою систему знань, умінь і навичок щодо формулювання потреби в інформації, здійснення пошуку необхідної інформації з усієї сукупності інформаційних ресурсів, відбору, оцінювання, збереження, інтеграції, структуризації та створення нової інформації [1, с. 280].

Невід’ємною частиною інформаційної культури є знання нової інформаційної технології та вміння її застосовувати як для автоматизації звичайних операцій, так і в неординарних ситуаціях, що вимагають нетрадиційного творчого підходу.

Основою формування інформаційної культури педагога є становлення системи його неперервної особистісно-орієнтованої освіти з урахуванням новітніх педагогічних

Працювати в режимі творчості – необхідна вимога до професійної діяльності сучасного фахівця. Сучасний педагог має вміти вдало

структурувати елементи навчального матеріалу, інтегрувати різнопредметні знання, максимально застосовувати образотворчу ілюстрацію, відеотехніку та комп'ютерну графіку, анімацію, методи проблемного навчання, діалогічні форми навчання тощо [2, с. 54]. Тому найважливішими напрямками розвитку системи підготовки творчого вчителя початкових класів в умовах глобальної інформатизації суспільства вважаємо такі: інформатизація освіти, інтеграція змісту освіти, гуманізація, забезпечення наступності і неперервності, розвивальний, діяльнісний характер освіти, активізація навчальної і педагогічної діяльності, надання їй характеру творчого пошуку. Сучасні педагоги мають володіти технологіями не лише отримання, опрацювання та зберігання інформації, а й більшою мірою її аналізу. У педагогічній роботі розуміння можливостей фахівця тісно пов'язане з умінням ефективно матеріалізувати інформаційний потенціал за допомогою організації своїх дій [3]. В умовах інформатизації освіти зростає значення розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів.

Інформаційна культура сьогодні стала культурою життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Інформаційна культура педагога складається з уміння не тільки здобути різноманітну інформацію, а й осмислити її. У сучасному світі саме культура має найважливіший вплив на формування особистості. Вже нині формується особлива інформаційна культура суспільства, яка спирається на масове залучення до найсучасніших засобів інформації, до нових інформаційних технологій людини, починаючи з дитинства за допомогою електронної (комп'ютерної) гри, персональних комп'ютерів, шкільної освіти. І лише в процесі власної діяльності педагог забезпечує розвиток своїх фахових здібностей [4, с.116].

З урахуванням досліджень провідних українських і зарубіжних науковців виокремлено три основні структурні компоненти ІК: 1) культура розумової праці; 2) комунікативна культура; 3) комп'ютерна грамотність та інформаційна компетентність. Такий поділ є умовним, оскільки всі компоненти ІК взаємопов'язані: розвиток чи занепад одного з них впливає на якісні зміни інших, ще раз підтверджуючи те, що ІК має системний характер.

В сучасному інформаційному суспільстві змінюються й методи та форми навчання. З одного боку, інформатизація приносить нові можливості: доступність інформації, можливість швидко знайти потрібну інформацію, отримати інформацію з кількох джерел, що дозволяє більш повно та глибоко її осягнути. З іншого боку, встає проблема достовірності інформації, плагіату, розвитку вміння працювати з інформацією. Через велику кількість інформації розвивається поверховість її сприйняття без належного осмислення, критичного аналізу тощо. У таких умовах викладачу потрібно особливу увагу приділяти розвитку у студентів самостійного мислення, вміння аналізувати інформацію, виділяти головне, визначати сутність досліджуваного явища, визначати достовірність інформації. Особливу увагу слід також звернути на розвиток у студентів здатності до системного підходу у навчанні. Тобто інформація має сприйматися не як диференційовані, розрізнені "кусочки", а як частини цілого, більш загального знання. Це сприятиме не тільки розвитку

наукового мислення, але й певній світоглядній позиції студента. Ще однією важливою вимогою до педагога в сучасних умовах є врахування індивідуальних особливостей молоді. Їх цінностей, потреб, уявлень, що змінилися під впливом суспільних процесів в сучасній Україні. Змінюється ставлення до вищої освіти, до професій, до глибини оволодіння навчальним матеріалом, що викладається, до знання як такого. Педагогу потрібно розуміти зміни у свідомості та цінностях студентів для того, щоб бути здатним розмовляти з ним "однією мовою", керувати процесом їх навчання та особистісного розвитку та навчати відповідно до актуальних потреб молоді.

Інформаційна культура є ключем, який відкриває нові можливості суспільного прогресу та вдосконалення всієї життєдіяльності людини в інформаційному суспільстві. Розвиток інформаційної культури кожної особистості сприяє зменшенню цифрової нерівності між державами, між поколіннями, між членами суспільства, між колегами [5, с.7].

Проте для педагога важливим є те, що підвищення рівня його інформаційної культури може вплинути на розвиток інформаційної культури студентів, майбутніх учителів, на рейтинг ВНЗ, у якому педагог працює.

Література

1.Гуревич Р.С., Коломієць А.М., Коломієць Д.І. Формування інформаційної культури педагога в контексті неперервної освіти //Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Зб.наук.пр. – К., 2001. – Ч.1. – С.276-281.2.Значенко О.П. Нові інформаційні технології навчання як засіб формування інформаційної культури педагога / О. П. Значенко // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції — Нові педагогічні технології викладання фізико-математичних дисциплін у середніх навчальних закладах нового типу. – Полтава, 2000. – С. 52–58. 3. Жалдак М. І. Формування інформаційної культури вчителя [Текст] / М. І. Жалдак, О. А. Хомік // International Charity Foundation for History and Development of Computer Science and Technique ICFCST. – [Електронний ресурс].

– Режим доступу:<http://www.icfcst.kiev.ua/symposium/proceedings/galdak.doc>

4.Матвієнко О. В. Інформаційна культура особистості: освітньо-виховний контекст: навч.-метод. посібник / О.В. Матвієнко.–К.: Ун-т економіки та права «Крок», 2006.–116 с. 5. Пархоменко О. В. Інформаційно-знаннєве суспільство: проблеми перенавчання персоналу / О. В. Пархоменко // НТІ. – 2008. – № 2. – С. 6–8.